

Motion till riksdagen 2013/14:Sk282

av **Johan Linander (C)**

Pensionsförsäkringars förmånstagare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att begränsningarna när det gäller förmånstagare till pensionsförsäkringar bör tas bort.

Motivering

Den 1 januari 1994 ändrades kommunalskattelagens regler för pensionsförsäkringar så att även vuxna barn, över 20 år, kan insättas som förmånstagare till efterlevandepension. Tidigare kunde endast maka, make och sambo samt barn under 20 år få ut pengar från avliden persons pensionsförsäkring. Om inga sådana fanns tillföll det sparade kapitalet försäkringskollektivet, det vill säga andra försäkringstagare i försäkringsbolaget.

Regeringens motiv till att utöka kretsen av förmånstagare 1994 var att pensionsförsäkringar skulle kunna konkurrera med det nya individuella pensionssparandet (IPS), i vilket det sparade kapitalet tillfaller de efterlevande eller pensionsspararens dödsbo.

I nu gällande inkomstskattelag, som har efterträtt tidigare gällande kommunalskattelag, finns bestämmelser som reglerar vilka som får komma ifråga som förmånstagare till en pensionsförsäkring. Reglerna gäller såväl privata försäkringar som tjänstepensionsförsäkringar. I dagsläget är det make, maka, sambo (inklusive före detta makar och sambor), barn och makes och sambos barn.

Det innebär att barnbarn, syskon, syskonbarn eller andra familjemedlemmar inte får komma ifråga som förmånstagare. Konsekvensen blir en kraftig inskränkning av vissa medborgares frihet. Exempelvis kan ensamstående utan barn inte sätta in någon förmånstagare, vilket med tanke på att det rör sig om ett privat sparande är helt orimligt. Dessutom skulle en situation kunna uppkomma där försäkringstagaren får låta pengar gå vidare till sambos barn, men

Fel! Okänt namn på

inte till sina egna barnbarn eller till syskonbarn, vilket kan vara aktuellt om eget barn avlidit. Om av lagen godkända förmånstagare saknas försvinner pengar rakt in i försäkringskollektivet.

Ett annat exempel med orimliga konsekvenser är följande: en ensamstående man på 60 år dör och efterlämnar barn ett, 35 år, barn två, 33 år, samt ett barn på 5 år till ett avlidet barn tre. Det finns pensionskapital om 600 000 kronor med efterlevandeskydd. Med nuvarande regler får barn ett och barn två vardera 300 000 kronor medan barnbarnet inte får något alls. Det går att med fog ifrågasätta om dagens ordning medför att pengarna hamnar där de bäst behövs. Är det hos de etablerade barnen med inkomster eller hos barnbarnet som förlorat en av sina försörjare som pengarna behövs bäst? Jag anser att det ska vara upp till försäkringstagaren att, utan inskränkningar från staten, bestämma vem som ska vara förmånstagare.

Staten ska inte ha synpunkter på familjebildning, vilket blir fallet med den nuvarande lagen. Den som till exempel väljer att leva ensam och utan barn ska inte diskrimineras. Staten ska inte heller bidra till att vissa familjemedlemmar diskrimineras. Varför ska exempelvis sambos barn kunna bli förmånstagare, men inte eget barnbarn eller syskonbarn?

Begränsningarna avseende förmånstagare till pensionsförsäkringar vars premie är avdragsgill bör tas bort. Envar ska själv få bestämma över sina pengar, utan pekpinna från staten. Det är ju den enskilde eller dennes arbetsgivare som har betalat in de medel som utgör pensionen.

Skatteutskottet har behandlat denna fråga vid flera tillfällen, senast i mars i år. Trots detta väljer jag att åter lägga motionen. Det är dags för förändring nu.

Stockholm den 1 oktober 2013

Johan Linander (C)